

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΙΩΑΝΝΗΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΛΥΤΟΥ.

Μία ἄρα γε μόνη ἦν ἡ ἁμαρτία τοῦ παραλύτου, ἢ πολλαί; καὶ ἐὰν μία, ποία ἄρα γε ἡ τοιαύτη ἁμαρτία; Περιττὴ καὶ ἀνωφελής ἐστὶν ἡ ἐξέτασις περὶ ἐκείνων τῶν πραγμάτων, ὅσα ἡ θεία γραφή παντελῶς ἐσιώπησε. Τὸ « Ἴδε ὑγιῆς γέγονας· μηκέτι » ἀμάρτανε, ἵνα μὴ χειρόν τί σοι γένηται » οὐδὲν ἄλλο σημαίνει, εἰμὴ ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ ὁ παράλυτος τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἐβασανίζετο· τὸ δὲ ποία ἦν ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ ἐπίτηδες ἐσιώπησεν ὁ εὐαγγελιστής, ἵνα κατανοήσωμεν, ὅτι οὐχὶ μόνον δι' ἐκείνην τὴν ἁμαρτίαν, ἣν ἔπραξεν ὁ παράλυτος, ἀλλὰ καὶ διὰ πᾶσαν ἄλλην παιδεύει ὁ θεὸς τὸν ἀμετανόητον ἁμαρτωλόν.

Ὅταν ἡμεῖς στοχασθῶμεν, ὅτι οὐδὲ ἄγγελος, οὐδὲ ἄνθρωπος ἐδυνήθη νὰ θεραπεύσῃ τὴν πληγὴν τῆς πρώτης ἁμαρτίας τῶν δύο προπατόρων· ὅταν στοχασθῶμεν, ὅτι διὰ τῆς ἁμαρτίας τὴν συγχώρησιν ἀναγκαῖα ἦν συγκατάβασις ἄνωθεν θεϊκῆ, καὶ σάρκωσις τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, καὶ πάθος, καὶ σταυρός, καὶ αἷμα, καὶ θάνατος, τότε γνωρίζομεν καθαρὰ πόσον ἐστὶ τῆς ἁμαρτίας τὸ βάρος· τοῦτο μόνον τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ τὸ αἷμα ἐδυνήθη νὰ συνενώσῃ πάλιν

τὸν θεὸν μετὰ τοῦ ἀνθρώπου· ἡ δύναμις δὲ καὶ ἡ χάρις τούτου τοῦ ἀτιμῆτου αἵματος, τοῦ ἄχρι τῆς σήμερον ἐκχυνομένου εἰς τὰ τῶν ὀρθοδόξων θυσιαστήρια, καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας· « καὶ τὸ » αἷμα, λέγει ὁ ἐπιστήθιος Ἰωάννης, Ἰησοῦ » Χριστοῦ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ καθαρίζει ἡμᾶς » ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας ».

1. 1καθ.
1, 7.

Ἡ ἁμαρτία ἐστὶ παράβασις νόμου. Τρία δὲ πράγματα βλέπομεν εἰς τὴν παράβασιν τοῦ νόμου, νομοδότην, νόμον καὶ νόμου παραβάτην. Ὅσον ἐξετάζεις τὸ καθ' ἓν τούτων, τόσοσιν περισσότερον διακρίνεις πόσον κακόν ἐστὶν ἡ ἁμαρτία.

Ὁ νομοδότης ἐστὶν ἐκείνος, ὅστις ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἐποίησε τὸν οὐρανόν, καὶ τὴν γῆν, καὶ τὴν θάλασσαν, καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· αὐτός, χροῦν λαβίων ἀπὸ τῆς γῆς, ἐπλασε τὸν ἄνθρωπον, ἐνεφύσησεν εἰς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ πνοὴν ζωῆς, ἐποίησεν αὐτὸν κατ' εἰκόνα αὐτοῦ, ἔβαλεν αὐτὸν εἰς τὸν παράδεισον τῆς τρυφῆς, κατέστησεν αὐτὸν κύριον καὶ βασιλέα πάσης τῆς γῆς, καὶ ὑπέταξε πάντα ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ· αὐτός διὰ τὴν ἀπάτην τοῦ ἁμαρτήσαντος ἀνθρώπου καὶ τὴν σωτηρίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ

ψαλ. 8, 6.

κατῆλθεν εἰς τὴν γῆν, ἐσαρκώθη ἐκ πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς παρθένου, γέγονεν ἄνθρωπος, ἔπαθεν ὡς κατάδικος, ἀπέθανεν ἐπάνω εἰς τὸ ξύλον τοῦ σταυροῦ· ὁ νομοδότης, λέγω, ἐστὶν ἐκεῖνος, ὃ λατρεύουσιν ἄγγελοι, ὑπακούει ἢ κτίσις, φρίττουσι τὰ στοιχεῖα, τρέμουσιν οἱ δαίμονες· ἐκεῖνός ἐστὶν ὁ νομοδότης, ὅστις διὰ νεύματος μόνου μεταβάλλει τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ καταχθόνια καὶ πάντα τὰ ὀρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα· ὁ νομοδότης ἐστὶν ὁ δικαιοτάτος κριτῆς ἅμα καὶ συμπαιθέστατος θεός, ὅστις βασιλείαν αἰώνιον ὑπόσχεται εἰς τοὺς φυλάττοντας τὸν νόμον αὐτοῦ, κόλασιν δὲ ἀτελεύτητον εἰς τοὺς παραβαίνοντας αὐτόν. Τοῦ νομοδότου λοιπὸν τὸ πρόσωπον πανυπέριτον, ἢ δύναμις ἄπειρος, ἢ δόξα ἀνεκφραστός, τὸ ἀξίωμα ὑπερσέβαστον, ἢ ἐξουσία ἀπεριόριστος, ἢ ἀγαθότης ἄμετρος, ἢ δικαιοσύνη ἀσύγκριτος, ἢ εὐεργεσία ἀτελεύτητος, ἢ κρίσις ἀδυσώπητος.

Ὁ δὲ νόμος, ὃν ὁ θεός, ὁ νομοδότης, ἔδωκε τοῖς ἀνθρώποις, ὅλος ἀποβλέπει πρὸς τὴν τῶν ἀνθρώπων ὠφέλειαν· αὐτός ἐστι λύχνος καὶ φῶς· « Λύχνος τοῖς ποσί μου ὁ νόμος σου, καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου· » ὡς λύχνος φωτίζει τὸν νοῦν σου, ἵνα πολιτεύησαι καλῶς, ὡς δὲ φῶς ὀδηγεῖ σε πρὸς τὸν δρόμον τῆς σωτηρίας. Βλέπε δὲ τί κερδαίνουσιν εἰς τοῦτον τὸν πρόσκαιρον κόσμον ὅσοι φυλάττουσι τὸν νόμον τοῦ θεοῦ, καὶ πόσον ζημιοῦνται ὅσοι αὐτὸν καταφρονοῦσι. Ποίους εὐλαβεῖται ὁ κόσμος; τοὺς κλέπτας καὶ ἄρπαγας, ἢ τοὺς δικαιοπραγοῦντας καὶ μὴ ἀγαπῶν-

τας τὰ ξένα πράγματα; τίνας σέβεται ὁ κόσμος, τοὺς μοιχοὺς καὶ ἀσελγεῖς ἢ τοὺς ἐγκρατεῖς καὶ σώφρονας; εἰς ποῖον ἐμπιστεύεσαι τὸ ἀργύριόν σου; εἰς τοὺς ληστές, εἰς τοὺς φονεῖς, εἰς τοὺς ψευδομάρτυρας, ἢ εἰς τοὺς μηδένα βλάπτοντας, καὶ εἰς τοὺς εὐεργετοῦντας τὸν πλησίον αὐτῶν καὶ μισοῦντας τὸ ψεῦδος; τίνα ἐπαινοῦμεν; τὸν ἄνθρωπον, ὅστις τιμᾷ τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, ἢ ἐκεῖνον, ὅστις καταφρονεῖ καὶ ὑβρίζει τοὺς γονεῖς αὐτοῦ; Ὅλος ὁ κόσμος, ἀδελφοί, τοὺς μὲν φύλακας τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ τιμᾷ καὶ ἐπαινεῖ, αὐτοὺς ἐμπιστεύεται, αὐτοῖς δανείζει, καὶ παντὶ τρόπῳ βοηθεῖ· τοὺς δὲ παραβάτας τοῦ νόμου κατηγορεῖ, καὶ ὑποπτέεται, καὶ φεύγει. Ἐχουσι λοιπὸν οἱ ἐνάρετοι ἄνθρωποι ὡς ἀβράβωνα τῆς μελλούσης ἀνταποδόσεως τὰς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ τιμὰς καὶ περιποιήσεις τῶν ἀνθρώπων, μετὰ δὲ ταύτην τὴν πρόσκαιρον ζωὴν περιμένει αὐτοὺς χαρὰ ἀνεκλάλητος, καὶ φῶς ἀνέσπερον, καὶ βασιλεία οὐρανῶν, καὶ ζωὴ αἰώνιος· « Εἰ δὲ θέλεις » εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν, τήρησον τὰς ἐντολάς·.

Ματ. 19,
17.

Παρατήρησον δὲ τὴν ἄπειρον τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίαν· περιέκλεισε πάσας τὰς ἐντολάς αὐτοῦ εἰς μίαν ἀρετὴν, τὴν ἀγάπην· « Πλήρωμα γὰρ νόμου ἢ ἀγάπη· » Ῥωμ. 13,
10. καὶ οὕτω κατέστησε τὸν νόμον αὐτοῦ οὐ μόνον ὠφελιμώτατον, ἀλλὰ καὶ ἐλαφρόν, καὶ εὐκόλον· διὸ καὶ εἶπεν « ὁ γὰρ σύζυγός μου χρηστός, καὶ τὸ φορτίον μου » ἐλαφρόν ἐστίν· Ἀληθῶς δὲ ποῖαν δυσκολίαν, ἢ ποῖον βάρος ἔχει ἢ γλυ-

Ματ. 11,
30.

κυτάτη ἀρετὴ τῆς ἀγάπης; δι' αὐτὴν οὐδὲ κόποι ζητοῦνται, οὐδὲ ἰδρῶτες ἐκχέονται· ἠθέλησας μόνον, καὶ εὐθύς ἠγάπησας· ὅταν δὲ τὸ θεόδοτον τοῦτο φυτὸν τῆς ἀγάπης φυτευθῆ καὶ ριζώσῃ εἰς τὴν καρδίαν σου, καρποφορεῖ εἰς τὴν ψυχὴν σου τὴν χαρὰν, τὴν εἰρήνην, τὴν μακροθυμίαν, τὴν χρηστότητα, καὶ πᾶσαν ἄλλην ἀρετὴν. Λοιπὸν ὁ νόμος τοῦ θεοῦ ἐστὶν ὠφέλιμος εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, σωτήριος εἰς τὴν μέλλουσαν, ἐλαφρὸς καὶ εὐκόλος εἰς τὴν πράξιν, γλυκὺς καὶ καρποφόρος εἰς τὴν καρδίαν. Τοῦτό ἐστὶν ὁ νομοδότης καὶ ὁ νόμος· Ἀκούσατε δὲ καὶ τὸ τίς ἐστὶν ὁ τοῦ νόμου παραβάτης.

Παραβάτης ἐστὶν ὁ περιφρονῆτης τοῦ νόμου, ὅστις καὶ λέγεται ἀμαρτωλός· καὶ ἐπειδὴ ἡ περιφρόνησις τοῦ νόμου ἀναφέρεται εἰς τοῦ νομοδότου τὸ πρόσωπον, φανερόν ἐστίν, ὅτι ὁ ἀμαρτάνων συγκατατίθεται νὰ περιφρονήσῃ τὸν θεόν. Ἀμαρτωλὸς λοιπὸν ἄθλιε, σὺ τὸ πλάσμα τολμᾷς κατὰ τοῦ πλάστου σου; σὺ κατὰ τοῦ σωτήρός σου; σὺ κατὰ τοῦ κριτοῦ σου; ἐὰν ὁ νόμος δύσκολος, εἶχες πρόφασιν τὴν ἀδυναμίαν σου· ἐὰν ὁ νόμος βλαβερός, εἶχες ἀπολογία τὸν φόβον σου· ἀλλ' ὁ νόμος εὐκόλος, ὁ νόμος ὠφέλιμος καὶ σωτήριος· οὐδεμίαν οὖν ἔχεις πρόφασιν ἢ ἀπολογία· δικαίως λοιπὸν ὁ θεὸς τοσοῦτον ἀγανακτεῖ κατὰ τῶν ἀμαρτωλῶν, καὶ τοσοῦτον αὐστηρῶς παιδεύει τοὺς ἀμαρτάνοντας.

Ἀνοίγουσιν οἱ καταράκται τοῦ οὐρανοῦ, καὶ καταποντίζεται ὑπὸ τοῦ ὕδατος πᾶσα ἡ γῆ· βρέχουσι πῦρ τὰ νέφη, καὶ

κατακαίουσι τὴν Πεντάπολιν· δέκα φοβεραὶ πληγαὶ μαστίζουσι τὴν Αἴγυπτον· πανστρατιᾷ καταποντίζεται ὁ Φαραὼ εἰς τῆς θαλάσσης τὰ βάθη· σχίζεται ἡ γῆ καὶ καταπίνει τὸν Λαθὰν καὶ τὸν Ἀβειρών· λεπρούται ἡ Μαρία καὶ ὁ Ὁζίας καὶ ὁ Γιεζὴ ἀπὸ κεφαλῆν ἕως ποδῶν· παραλύεται ἡ χεὶρ τοῦ Ὁζά· νεκροὶ πίπτουσιν ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ Σαπφείρα· τυφλοῦται τὰ ὄμματα ὁ Ἐλύμας ὁ μάγος· καὶ καθεξῆς δὲ ἄλλα πάμπολλα παραδείγματα τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ κατὰ τῶν ἀμαρτωλῶν εὐρίσκομεν εἰς τὰς θείας γραφάς· βλέπομεν δὲ καὶ ἄχρι τῆς σήμερον τοὺς παραβάτας τῶν ἐντολῶν τοῦ θεοῦ παιδευομένους, καὶ τὸν προφητικὸν λόγον πληροῦμενον « Ἰ-^{Ψαλ. 38, 14, 15.}

» πὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον, καὶ
 » ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ »
 Τοῦτου ἡ γῆ, καὶ γεωργῆται, οὐκ ἀποδίδωσι τὸν καρπὸν αὐτῆς· ἐκείνου τὸ ἔργον καὶ μετὰ τοὺς πολλοὺς κόπους μένει ἄπρακτον· ἐκαῖνος ἀσθενεῖ ἀσθενεῖαν ὀδυνηρὰν καὶ πολυχρόνιον· οὗτος ἀποθνήσκει θάνατον ἐξαιφνίδιον καὶ ἄωρον· ὁ ἄλλος πίπτει εἰς δυστυχίας θλιβεράς καὶ ἀπαραμυθήτους.

Ἄλλὰ διὰ τί, λέγουσιν τινες, βλέπομεν πολλοὺς ἀμαρτωλοὺς, οἵτινες οὐ μόνον οὐδεμίαν παιδευσιν λαμβάνουσιν, ἀλλὰ καὶ ζῶσιν εὐτυχῶς, καὶ εὐδοοῦνται κατὰ πάντα εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν; περὶ τούτου καὶ ὁ μέγας προφήτης Ἰερεμίας ἐξηπόρησε· « Τί ὅτι, ἔλεγεν, ὁδὸς ἀσεβῶν εὐδοοῦται, ^{Ἰερμ. 12,}
 » εὐθῆνησαν πάντες οἱ ἀθετοῦντες ἀθετή-
 » ματα »; ἀλλ' ὁ αὐτὸς ἔλυσεν εὐθύς τὴν ἀπορίαν αὐτοῦ, λέγων « ἐγγὺς εἶ τοῦ στό- ^{αὐτ. 12,}
 2.

» ματος αὐτῶν, καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν
 » αὐτῶν »· διὰ μὲν τοῦ στόματος σημαί-
 νων τὰ ἔξω καὶ πρόσκαιρα ἀγαθὰ, ἀπερ-
 συγχωρεῖ αὐτοῖς ὁ θεός· διὰ δὲ τῶν νεφρῶν
 τὰ ἔσω καὶ αἰώνια, ἀφ' ὧν μακρὰν ἀπέ-
 χουσι διὰ τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν· ἔπειτα καὶ
 τὴν παιδευσιν δηλοποιεῖ, εἰς ἣν οἱ δειλαιοὶ
 αὐτ. 12, 3, ἐτοιμάζονται « ἄγνισον, λέγει, αὐτοὺς εἰς
 » ἡμέραν σφαγῆς ». Ὁ δὲ θεηγόρος ἀπόστο-
 λος ἐλέγχει αὐστηρῶς τὸν ἀμαρτωλόν, τὸν
 μὴ παρὰ θεοῦ παιδευόμενον, ὡς καταφρο-
 νητὴν τῆς ἀγαθότητος, τῆς ὑπομονῆς,
 καὶ τῆς μακροθυμίας τοῦ θεοῦ, καὶ ὡς μὴ
 γνωρίζοντα, ὅτι δι' αὐτῆς τῆς χρηστότητος
 καλεῖ αὐτὸν ὁ θεός εἰς μετάνοιαν· ἀμετανό-
 ητε, λέγει, τί συλλογίζεσαι περὶ τοῦ θεοῦ;
 Ῥωμ. 2, 4, « Ἡ τοῦ πλούτου τῆς χρηστότητος αὐτοῦ,
 » καὶ τῆς ἀνοχῆς καὶ τῆς μακροθυμίας
 » καταφρονεῖς, ἀγνοῶν, ὅτι τὸ χρηστὸν
 » τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιάν σε ἄγει; » Ὡστε,
 εἰάν τινες τῶν ἀμαρτωλῶν μένωσιν ἀτιμώ-
 ρητοι εἰς τοῦτον τὸν κόσμον, τοῦτό ἐστιν
 ἀγαθωσύνη τοῦ θεοῦ, ἣτις αὐτοὺς προσκα-
 λεῖ εἰς τὴν μετάνοιαν. Ὅυαι δὲ εἰς αὐτούς,
 εἰάν σκληρυνθῇ ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ μὴ
 μετανοήσωσι· διότι τότε θησαυρίζουσιν οἱ
 ταλαίπωροι πᾶσαν τὴν θείαν ἀγανάκτησιν
 Ῥωμ. 2, 5, ἐν τῇ φοβερᾷ ἡμέρᾳ τῆς κρίσεως· « Κατὰ
 » δὲ τὴν κληρότητά σου καὶ ἀμετανόητον
 » καρδίαν θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν
 » ἡμέρᾳ ὀργῆς καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρι-
 » σίας τοῦ Θεοῦ ».

Ἐπειδὴ ὁ θεός ἐστι δικαιοκρίτης καὶ
 ἀπροσωπώληπτος, ἀναμφιβόλως παιδεύει
 ἐπίσης πάντας τοὺς παραβάτας τῶν ἐντο-
 λῶν αὐτοῦ· ἀλλ' ἐπειδὴ οὐκ ἔστι μία ἡ ζωὴ

(ΚΥΡΙΑΚ. ΕΥΑΓΓΕΛ. ΤΟΜ. Α.)

ἡμῶν, ἀλλὰ δύο, ἡ μὲν πρόσκαιρος, ἡ δὲ
 αἰώνιος, διὰ τοῦτο ἄλλους μὲν, ἐκείνους
 δηλονότι, τῶν ὁποίων τὰ ἀμαρτήματά εἰ-
 σιν ἐλαφρότερα, παιδεύει εἰς τὴν παροῦσαν
 ζωὴν, ἵνα, βλέποντες τὴν παιδευσιν, καὶ
 φοβούμενοι τὴν δικαίαν αὐτοῦ ὀργὴν καὶ
 ἀγανάκτησιν, φεύγωμεν τὴν ἀμαρτίαν·
 ἄλλους δέ, ἣγουν τοὺς βαρύτερα ἀμαρτά-
 νοντας, ἐγκαταλείπει ἀτιμωρήτους, ἵνα
 πληροφορίαν ἔχωμεν, ὅτι ἐστὶ μέλλουσα
 ζωὴ καὶ κρίσις καὶ ἀνταπόδοσις. Ἐάν
 πιστεύωμεν ὅτι ὁ θεός ἐστι δίκαιος, ἐπειδὴ
 βλέπομεν ἄλλους μὲν ἀμαρτωλοὺς τιμωρου-
 μένους, ἄλλους δὲ οὐ μόνον ἀτιμωρήτους,
 ἀλλὰ καὶ εὐτυχεῖς, ἐξ ἀνάγκης πειθόμεθα,
 ὅτι ἔρχεται ἡμέρα, καθ' ἣν, ὅσοι ἀμαρτω-
 λοὶ ἔμειναν ἀτιμώρητοι, λαμβάνουσι τότε
 τὴν πρέπουσαν παιδευσιν.

Ὅταν λοιπόν, ὦ χριστιανέ, βλέπῃς
 εὐτυχοῦντα τὸν πονηρὸν καὶ παράνομον
 ἄνθρωπον, μὴ ἐπιθυμήσῃς τὴν εὐτυχίαν
 αὐτοῦ, μηδὲ θελήσῃς μιμητὴς αὐτοῦ γε-
 νέσθαι· « Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις,
 » μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν »·
 Διὰ τί; « ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηραν-
 » θήσονται, καὶ ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ
 » ἀποπεσοῦνται ». Ὅταν βλέπῃς τῶν ἀ-
 μαρτωλῶν τὴν δόξαν καὶ τὸ ὕψωμα, ὀλο-
 τελῶς μὴ θαυμάζῃς· διότι οἱ ἀμαρτωλοὶ αὐτ. 21,
 ἀπολοῦνται· « Οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ Κυρίου, ἅμα
 » τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ ὑψωθῆναι, ἐκ-
 » λείποντες ὡσεὶ καπνὸς ἐξέλιπον ». Μὴ
 σκανδαλίζεσαι, ὅταν βλέπῃς τὸν ἀσεβῆ
 ὑπερυψούμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου·
 διότι, « παρῆλθον, λέγει ὁ προφήτης, καὶ
 » ἰδοὺ οὐκ ἦν, καὶ ἐζήτησα αὐτόν, καὶ

» οὐχ εὐρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ »· μηδὲ ὅπως ἀπορήσης, ὅταν βλέπῃς τὸν ἁμαρτωλὸν μὴ παιδευόμενον· διότι αὐτὸς φυλάττεται εἰς τὴν ἡμέραν τῆς κρίσεως· « Φυλάσσεται » ὁ ἄσεβης εἰς ἡμέραν κακῆν. » Ἐὰν δὲ σὺ αὐτὸς ἁμαρτάνῃς καὶ οὐδεμίαν παιδευσιν λαμβάνῃς παρὰ θεοῦ, γίνωσκε, ὅτι τοῦτο ἐστὶ χρηστότης θεία καὶ ὑπομονὴ καὶ μακροθυμία, ἣτις σὲ προσκαλεῖ· ἐλθέ, λέγει σοι, μετανόησον· ἐὰν δὲ μείνῃ ἡ καρδιά σου σκληρὰ καὶ ἀμετανόητος, οὐαὶ σοι! « ὀργὴν θησαυρίζεις ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς » καὶ ἀποκαλύψεις δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ ». Ἐὰν μένῃς ἐν τῇ ἀνομίᾳ, καὶ ἀντὶ τιμωρίας λαμβάνῃς εὐτυχίαν, οὐαὶ σοι! διότι ἐτοιμάζεις εἰς ἡμέραν σφαγῆς, φυλάττεσαι εἰς ἡμέραν κακῆν· διὰ τὴν ἀμετανοησίαν σου ὁ θεὸς σὲ ἐγκαταλείπει, καὶ οὐδὲ ὅπως παιδεύει σε παιδείαν πρόσκαιρον, ἀλλ' ἐτοιμάζει σοι τὴν αἰώνιον.

Ἄδελφοί, ἡ μὲν τιμωρία διὰ τὴν ἁμαρτίαν ἐστὶν ἄφευκτος· ἀναβάλλεται, ἀλ-

λ' οὐκ ἀποβάλλεται· ἐὰν μὴ παιδευθῶμεν νῦν πρόσκαιρα, παιδευόμεθα ἔπειτα αἰώνια· ἡ δὲ ἁμαρτία ἐστὶν εὐπερίστατος· ὅπου ἂν σταθῆς, καὶ ὅπου ἂν στρέψῃς τὰ ὄμματα, ἐκεῖ πειρασμοὶ καὶ παγίδες καὶ ὁ κίνδυνος τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἡ διά-
 νοια δὲ ἡμῶν ἔγκειται ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ ἐκ νεότητος ἡμῶν. Τί λοιπὸν τὸ ποιητέον; θαῤῥεῖτε, μὴ ἀπελπίζησθε· ἔχομεν μέγα καταφύγιον, ἔχομεν στερεὰν καὶ μεγάλην ἐλπίδα τὴν ἀπειρον τοῦ θεοῦ εὐσπλαγχνίαν πρὸς τοὺς μετανοοῦντας· διὰ τῆς μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως οὐ μόνον φεύγομεν τὴν διὰ τὴν ἁμαρτίαν τιμωρίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν τελείαν συγχώρησιν τῆς ἁμαρτίας λαμβάνομεν· « Τὴν ἀνομίαν μου ἐγνώρισα, λέγει ὁ προφήτης, καὶ τὴν ἁμαρτίαν μου οὐκ ἐκάλυψα· Ἠῖπα, » ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου » τῷ Κυρίῳ, καὶ σὺ ἀφήκας τὴν ἀσέβειαν » τῆς καρδίας μου ».

Παροιμ.
16, 4.

Ρωμ. 2,
5.

Γεν. 8,
21.

Ψαλ. 31,
5, 6.

